

ДОКЛАД

ОТ ПРОУЧВАНЕ НА НАГЛАСИТЕ НА ВЪЗМОЖНИТЕ УЧАСТНИЦИ ОТ
ПРИОРИТЕТЕН СЕКТОР ВЪЗОБНОВЯЕМИ И ЕНЕРГИЙНИ
ИЗТОЧНИЦИ ОТ ПОГРАНИЧНИТЕ ОБЛАСТИ СМОЛЯН,
БЛАГОЕВГРАД, ХАСКОВО И КЪРДЖАЛИ КЪМ ВЪЗМОЖНОСТТА ЗА
ФОРМИРАНЕ И ВКЛЮЧВАНЕ В БИЗНЕС СЪВЕТ

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Обяснителна записка	3
2. Въведение	3
3. Методика за работа	4
4. Резултати и анализ от анкетното проучване касаещо нагласите на представителите на сектор Възобновяеми и енергийни източници за формиране и включване в бизнес съвет.....	6
5. Изводи базирани на анкетното проучване касаещо сектор Възобновяеми и енергийни източници в областите Смолян, Кърджали, Хасково и Благоевград по отношение на конституирането на Бизнес съвет	23
6. Заключение.....	25

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.

1. Обяснителна записка

Настоящият Доклад от проучване на нагласите на възможните участници от приоритетен сектор Възобновяеми и енергийни източници от пограничните области Смолян, Благоевград, Хасково и Кърджали към възможността за формиране и включване в бизнес съвет се изготвя в изпълнение на Дейност 2 и Дейност 3 от проект “Business council” – 6275_BC, финансиран по Subsidy contact № B6.3a.18/13.04.2021, Програма за териториално сътрудничество Interreg V-A Greece – Bulgaria 2014-2020.

В изпълнение на Дейност 2 и Дейност 3 са изпълнени всички изисквания на Възложителя (бенефициента) като сме се придържали стриктно към изискванията поставени в техническата спецификация и техническото предложение. Поради взаимовръзката между изпълнението на Дейност 2 и изпълнението на Дейност 3 проучване на нагласите е направено едновременно като резултатите са обединени в настоящия документ наречен: „Доклад от проучване на нагласите на възможните участници от сектор Възобновяеми и енергийни източници от пограничните области Смолян, Благоевград, Хасково и Кърджали към възможността за формиране и включване в бизнес съвет.

2. Въведение

Във връзка с изпълнението на Договор № 3/17.11.2021 г. и в съответствие с техническата спецификация за изпълнение на обществена поръчка: избор с публична покана с предмет: Възлагане на услуги по изпълнението на проект business council 6275 bc- subsidy contract № b6.3a.18/13.04.2021 г. се проведе анкетно проучване относно нагласите на целивите групи за формиране и включване в бизнес съвет.

Целта на проучването беше да се установяват конкретните нужди, мнения и препоръки на представителите на бизнеса в пограничните райони с цел решаването на проблемите и предизвикателствата, пред които са изправени. Както и с цел партньорство, като по този начин ще се спомогне за укрепване на факторите, влияещи върху предприемаческия успех, за стимулиране на оцеляването на бизнеса и за насърчаване на предприемаческата култура.

В резултат, Изпълнителят изготви настоящия Доклад, в който са представени графично резултатите от проведеното анкетно проучване и на тяхна база е

	The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.	
---	--	---

направен задълбочен анализ за установените нужди и проблеми на представителите на **сектор Възобновяеми и енергийни източници** в пограничните области, като същевременно са изведени основни изводи, които да послужат за основа за работа на новосформираните бизнес съвети по горесцитирания проект.

Целевата група на анкетното проучване, провело се за нуждите на проекта и като основа на настоящия Доклад, са представителите на сектор Възобновяеми и енергийни източници в пограничните области Благоевград, Смолян, Хасково и Кърджали.

Важно е да се отбележи, че във връзка с изпълнението на проекта всички представители на бизнеса от различните приоритетни сектори са анкетираны с единна анкета, като следователно е използвана еднаква методика на работа. В тази връзка изготвените доклади са с обща методика, като се различават в аналитичните си части.

3. Методика за работа

Проучването на нагласите се осъществи посредством анкетното проучване за събиране на информация, чрез:

- Провеждане на телефонни проучвания;
- Изпращане на анкета чрез уеб базиран формуляр;
- Организиране на срещи индивидуални и групови;

В анкетното проучване бяха обхванати представители на сектор Възобновяеми и енергийни източници по населените места в областите Смолян, Благоевград, Хасково и Кърджали, като респондентите бяха разделени пропорционално съобразно представителите на сектора по населените места във всяка област.

Разработените анкети за целите на проучването бяха анонимни, поради факта, че същите обикновено имат предимство, тъй като участниците в проучването имат по-добро усещане, че изпращат своя лична информация до „трети страни“. Освен това анонимните анкети гарантират повече доверие и по този начин повече обратна връзка, а целта на проучването беше анкетираните да се чувстват комфортно и сигурно, като същевременно предоставят открита и честна обратна връзка.

Анкетната карта е изготвена така, че да отнема възможно най-малко време за попълване, но да дава реална представа за мнението и нагласите на представителите на целевата група. Анкетните карти съдържат както специфични въпроси, съобразени с целевите групи, така и общи въпроси, фокусирани върху

	The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.	
---	--	---

обичайните проблеми поставени пред представителите на бизнеса. В анкетата са залегнали и въпроси свързани с потенциалите за развитие на сектора след сформирането на бизнес съвет.

Съдържанието на анкетните карти включват няколко вида въпроси, целящи проучване на нагласите за конституиране и включване на целевите групи в бизнес съвет. Същите имат за цел да внесат повече ясното в следните направления:

Проучване на нагласите по отношение на сформирането на бизнес съвет и неговият принос към представителите на бизнеса;

Самоопределяне на представителите на бизнеса (към кой от приоритетните сектори спадат) и брой на заетите служители;

Проучване на нагласите и отношението на целеве групи към участието им в трансгранични проекти и работата им с трансгранични партньори;

Какви са основните трудности и проблеми, с които често се сблъскват в т.ч. и по отношение на намирането на работната ръка;

Какви са нагласите им по отношението на членство в бизнес съвет и неговите функции, роля и принос към конкретния приоритетен сектор;

Въпросите заложи в анкетната карта за представители на сектор Възобновяеми и енергийни източници са: от затворен тип, такива позволяващи изразяване на мнение и такива с опция за повече от един отговор.

Тъй като често при проучвания респондентите инстинктивно маркират първите възможни отговори, които са изведени на предни позиции и с цел именно предотвратяване на подобна възможност възможните отговори не са кратки и изискват респондентът да размисли. Това обстоятелство гарантира осъзнатост при маркирането на отговорите от страна на респондентите и прави изведените приоритети точни и достоверни.

При прилагане на методологията за анализ на събраната информация посредством направеното анкетно проучване, е използван стандартен логически обуслован процес, който включва три основни фази, както следва:

- Събиране на изходна информация и данни (анкетно проучване);
- Анализ на събраната информация;
- Формулиране на оценъчни изводи, констатации и препоръки (изготвяне на доклад);

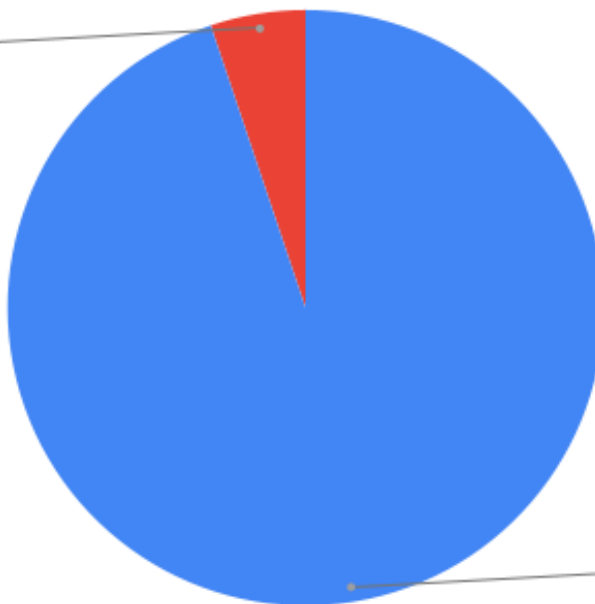
4. Резултати и анализ от анкетното проучване касаещо нагласите на представителите на сектор Възобновяеми и енергийни източници за формиране и включване в бизнес съвет

Респондентите от тази целева са 66, като групата се явява средна по големина. Съпоставката на резултатите ще се прави на база брой анкетирани или разпределено в проценти.

За нуждите на проекта заложихме на анкетно проучване със следните въпроси и получихме съответните отговори:

1. Смятате ли, че сформирането на бизнес съвет ще допринесе за по-добра взаимовръзка между представителите на бизнеса и отговорните институции?

Не, защото вече
5.2%

Да, защото по-този
94.8%

По отношение на първия въпрос 94.8% от анкетираните представители на сектора считат, че сформирането на бизнес съвет ще допринесе за по-добра взаимовръзка между тях и отговорните институции. Само 5.2% са отговорили

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.

отрицателно, защото вече имат изградена система за работа с отговорните институции.

От получените резултати на първия въпрос става ясно, че масово представителите на сектора трудно общуват с представителите на институциите, затова бизнес съветът трябва приоритетно да работи за подобряване на комуникацията между тези две сфери на управление за подобряване на бизнес климата в трансграничните области.

Чрез този въпрос се дава ясна и категорична оценка от страна на представителите на този целеви сектор, че формирането на бизнес съвет е от ключово значение за неговото развитие и в негова подкрепа. Формирането на бизнес съвет ще е основополагащ елемент за превенция на пропуските по отношение на работата между представителите на бизнеса и институциите. Освен това бизнес съветът потенциално ще подобри бизнес средата в сектора, тъй като с проактивни действия ще решава проблеми.

По отношение на въпрос № 2 от анкетното проучване, той е т.н. идентифициращ въпрос, чрез който се разбира представител на кой от приоритетните сектори по проекта попълва уеб базираната анкета. Както споменахме по-горе представителите на сектор Възобновяеми и енергийни източници са 66 на брой.

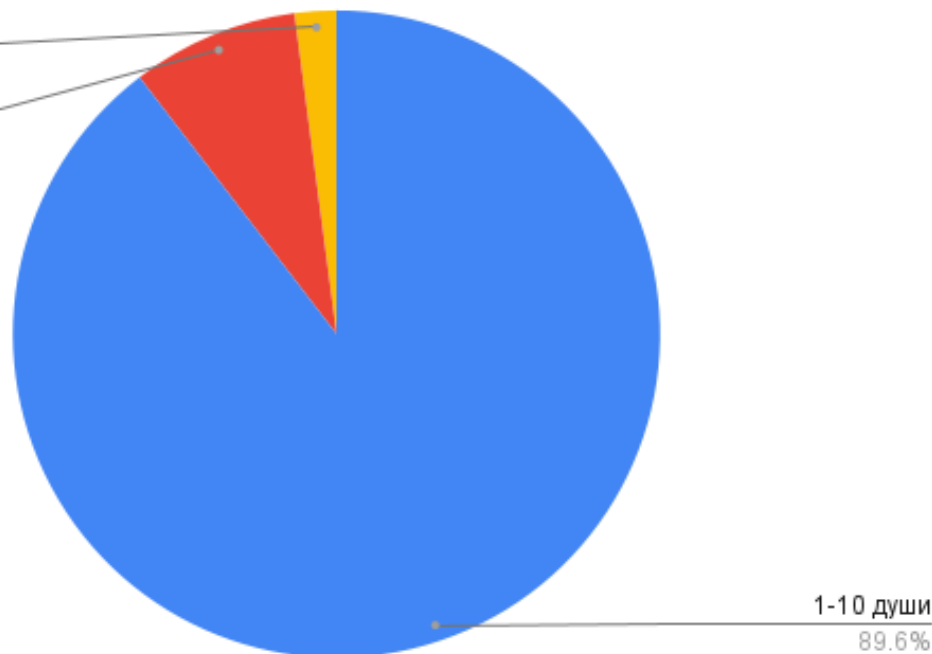
3. Във Вашата фирма/предприятие са заети:

повече от 50 души

2.1%

11-50 души

8.3%

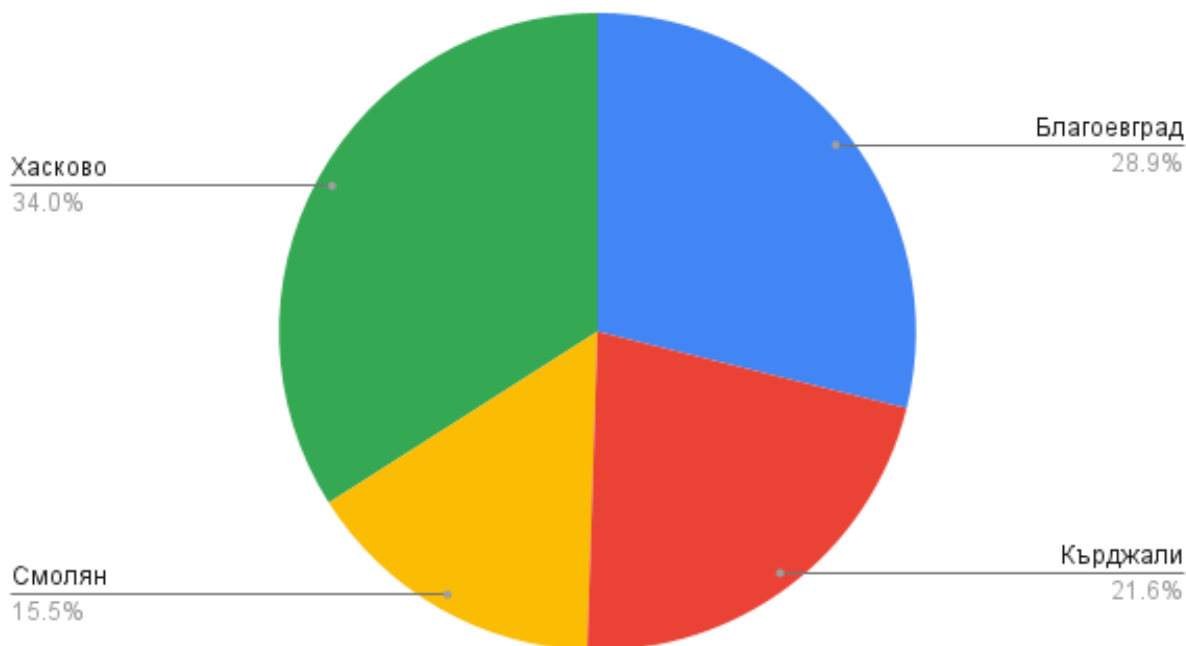
По отношение на отговорите на въпрос № 3 е видно, че масово в сектор Възобновяеми и енергийни източници са заети от 1 до 10 души, като 89.6% от анкетираните са потвърдили тези данни. Други 8.5% имат наети от 11 до 50 служители. Над 50 наети служители имат само 2.1% от представителите на сектора.

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.

4. В коя област сте?

Важно е да се отбележи, че анкетите са изпращани пропорционално на представители на сектора от всички приоритетни области, като според отговорите на въпрос №4 е видно, че най-голям дял или 34% от анкетираните представители на сектор Възобновяеми и енергийни източници се пада на област Хасково, поради факта, че има уеб базирана анкета спазването на точна пропорция е невъзможно, тъй като получателите на анкетата са я споделяли и с други представители на бранша.

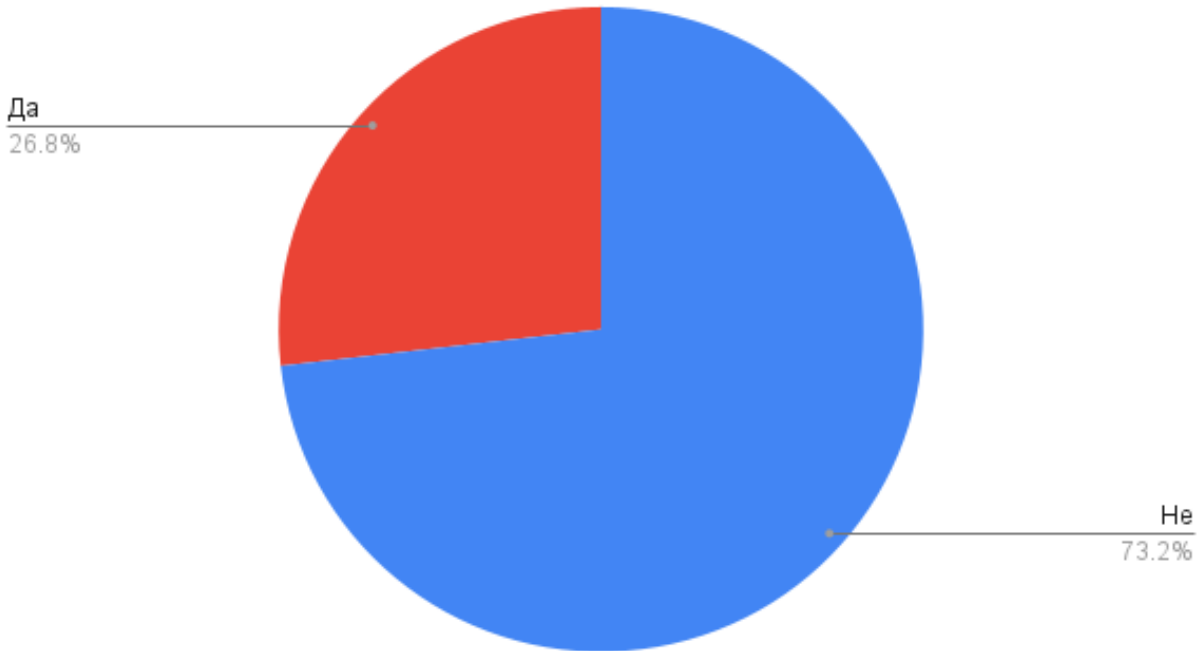
На втора позиция с близък резултат се нарежда област Благоевград с 28.9%, следвана от област Кърджали с 21.6% и област Смолян с 15.5%.

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.

5. Участвали ли сте в трансгранични проекти?

На въпрос №5 73.2% от представителите на сектор Възобновяеми и енергийни източници са дали отрицателен отговор по отношение на участието им в трансгранични проекти, доста по-малко или 26.8% са тези дали положителен отговор.

Причината за това е възможно да бъде търсена в липсата на обучения и информация. Това е еднозначно доказателство, че един от въпросите, които следва да разглежда бизнес съветът е именно подsigуряване на среда за информираност и обучения за участие в проекти по различни оперативни програми и европейски фондове, както и търсене на партньори в трансграничните области от същия сектор на управление.

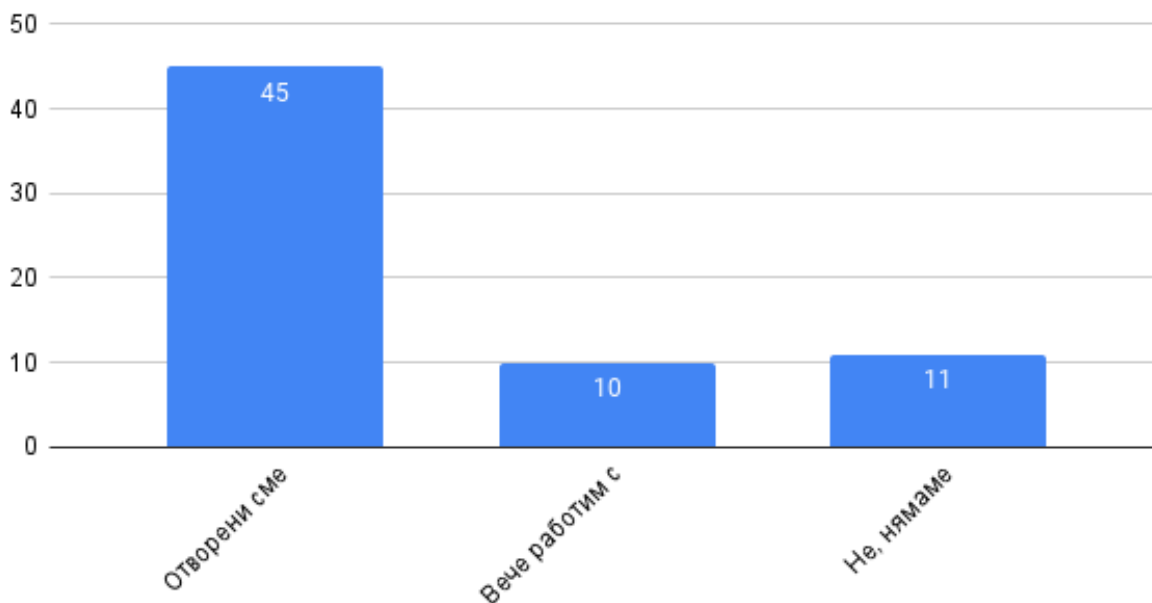
Необходимо е новосформираният бизнес съвет да активира и насочва своите членове да работят по тези програми, които биха допринесли най-много за тяхното развитие. В това чисто да информира, чрез различни информационни канали и/или брошури за приноса на трансграничните проекти, които са особено важни за развитието на пограничните райони.

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece-Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.

6. Какви са Вашите нагласи за работа с чуждестранни партньори във Вашата сфера на управление?

По отношение на въпрос № 6, който цели да измери нагласите за работа с чуждестранни партньори на представителите на сектор Възобновяеми и енергийни източници, е видно, че голям брой от тях са отворени за партньорство и работа с чуждестранни представители в своята сфера на управление, а именно 45 представители на целевата група. На второ място над 11 от анкетираните са посочили, че нямат необходимост от партньорства, а 10 от анкетираните са посочили, че вече работят с чуждестранни представители на сектора.

Бизнес съветът може да се фокусира усилията си върху изграждане на партньорства както с бизнес съветите в Гърция, така и разширяване на партньорствата в рамките на европейския съюз.

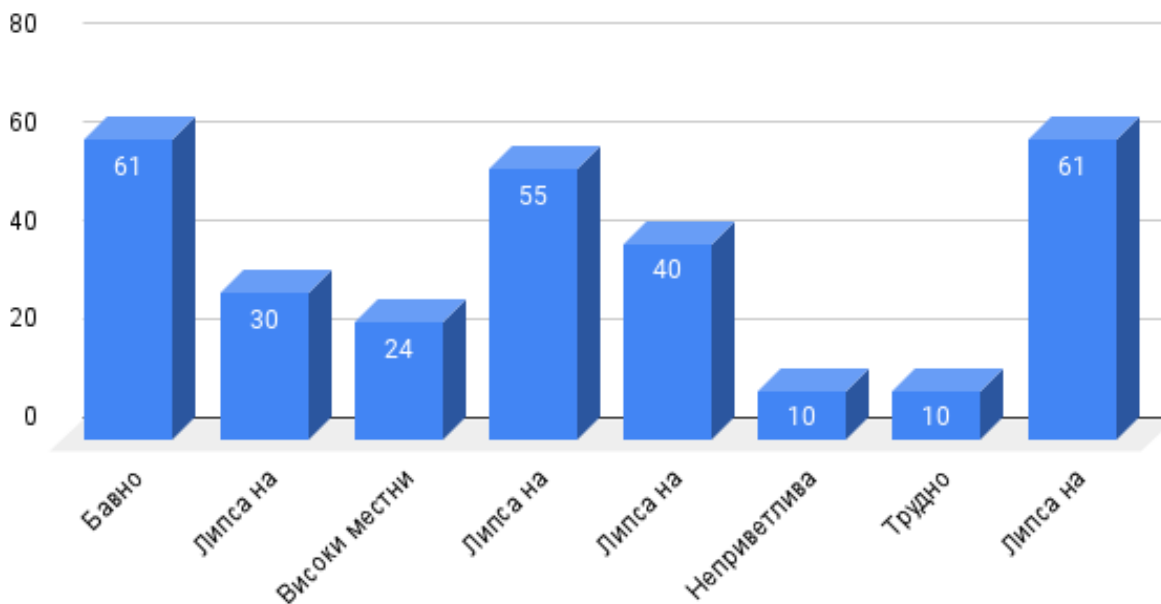
Функциониращият бизнес съвет би могъл да работи за създаването на подходяща бизнес среда, в която представителите на бизнеса да търсят и намират партньорски организации от тяхната сфера на управление и съответно в помощ за създаване на партньорски взаимоотношения и обща работа.

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.

7. Моля, опишете накратко, какви са основните трудности, пред които сте изправени, по отношение на съвместната работа с институциите?

В резултатите се открояват 2 трудности с равен брой маркирания (с по 61), както следва: бавно административно обслужване и липсата на допитване до бизнеса при формулирането на политиките засягащи бизнес развитието. Следват други пречки, като: липса на специфичка експертиза по въпроси свързани с бизнеса (55), липса на електронно управление (40), липса на осъзнаване за проблемите, пред които е изправен бизнесът (30), високи местни данъци и такси (24) и на последна позиция с по 10 остават проблемите свързани с неприветлива администрация и трудно достъпни за разговор ръководни лица в институциите.

Резултатите получени от този въпрос са отправна точка за един от основните приоритети на бизнес съвета, а именно да въздейства и върху поведението на администрацията като дава обратна връзка и препоръки за постигане на по-добри резултати и повишаване на доверието на бизнеса към администрацията.

Друг основен проблем в съвместната работа между бизнеса и администрацията се явява липсата на доверие към представителите на изпълнителната и местната власт. Това възпрепятства инициативността на самите фирми и ги демотивира те да бъдат активната страна в процеса. От друга страна, това допринася за формиране на нагласи тип „няма смисъл от подобно взаимодействие“. Това в съчетание с намесата на лобистки практики и липсата на

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.

покани за участие в процеса на вземане на решение допълва оценката за най-базовите пречки при доброто сътрудничество между бизнеса и администрацията. Бизнес съветът цели да промени именно тези нагласи на представителите на сектора.

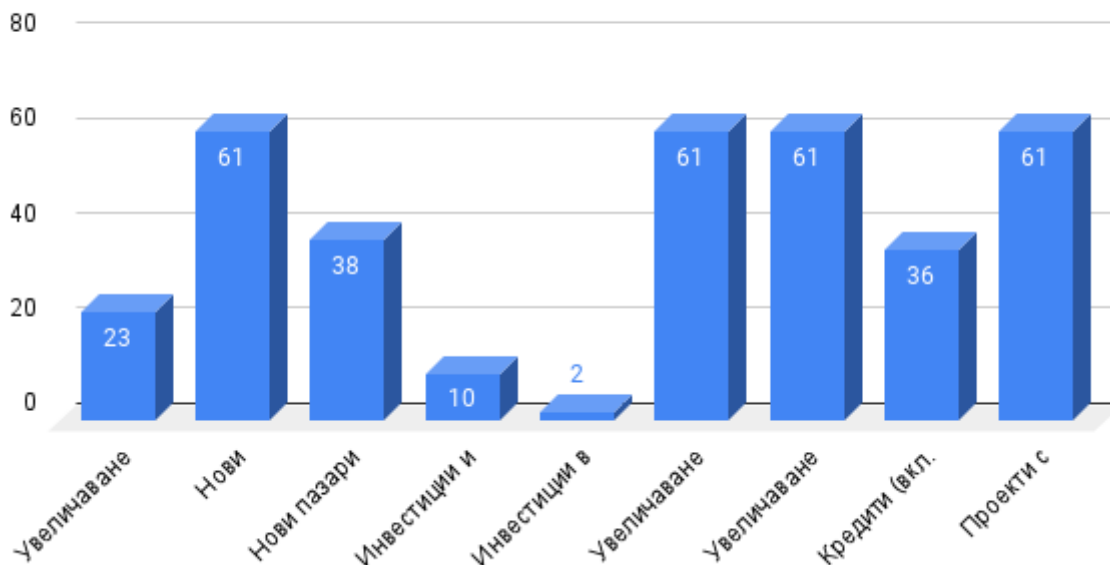
За това сформираният бизнес съвет би могъл да изисква от администрациите по области представители на бизнеса да бъдат включени в дискусиите на възможно най-ранен етап, когато тяхното участие би имал най-голям ефект върху изработваните политики и вземаните управленски решения, като в допълнение изисква обратна връзка относно постигнатия напредък по дискутираните теми и проблеми.

Ежедневната комуникация, координация и управление на партньорството ще осигурят необходимото изглаждане на различията и постигане на по-добро взаимно разбиране между участващите в него организации.

Ясните и прозрачни механизми за взаимодействие с администрацията са ключът към по-активното включване на бизнеса в процеса на формулиране на публични политики. Получаването на информация за предприетите мерки по дадените предложения от страна на администрацията също е важен елемент, който влияе върху ангажираността на представителите на сектора. Необходимо е и да се създаде и форма на трайно партньорство между бизнеса и администрацията, за да има видими резултати по отношение на развитието на сектора.

	The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.	
---	--	---

8. Какви са намеренията Ви за развитие на Вашата фирма през следващата година?

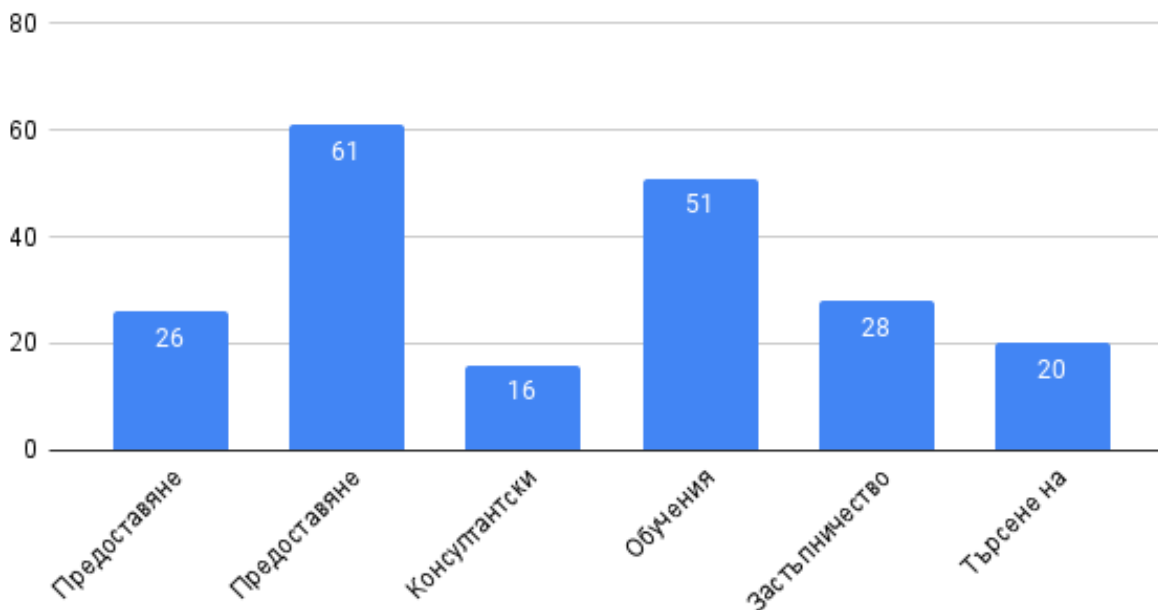

Въпрос №8 също е с възможност за отбелязване на повече от един отговор, като тук се отличават 4 маркирани отговори с еднакъв резултат (61), както следва: представите на сектор Възобновяеми и енергийни източници планират да въведат нови продукти и услуги, да увеличат броя на работните места и възнагражденията на персонала, както и да участват в проекти с европейско или друго финансиране. 38 от анкетираните смятат да се наложат на нови пазари, а 36 да се възползват от кредити или лизинги. 23-ма от анкетираните планират да увеличат обема си на производство, 10-ма да инвестират в производствени возможности, а на последно място една двама представители планират да инвестират в иновации.

В контекста на гореописаните резултати от анкетното проучване бизнес съветът ще бъде инструмент за развитие, който предоставя рамката за диалог и мобилизация на заинтересованите страни по съответния икономически или социален проблем, като работи за неговото решаване.

Вероятно можем обосновамо да обвържем големия брой на желаещите да увеличат възнагражденията на служителите си с повишаване на цените на стоките и услугите в България, в следствие на икономическата криза и съответно запазване на работната ръка, която за съжаление се намира доста трудно.

9. Какво съдействие и помощ очаквате от представителите ли на институциите за напред?

Анкетираните представители на сектор Възобновяеми и енергийни източници в пограничните области Смолян, Хасково, Кърджали и Благоевград очакват от представители на институциите най-вече да им предоставят информация за възможностите за финансиране и/или помощ чрез различни финансови донори (61) и да им съдействат по отношение на обученията (51), освен това 28 от анкетираните искат съдействие за застъпничество пред национални и европейски органи и институции. 26-ма представители предпочитат да им бъде оказана помощ за предоставяне на информация за бизнес средата и за ново законодателство. 20 представители очакват съдействие при търсене на партньори на местния и външни пазари, а на последно място 16 души очакват да аполучат консултантски услуги.

Вземайки предвид тези данни бизнес съветът може да си постави за цел да преговаря с общински и/или области администрации в приоритетните области за съдействие и провеждането на обученията за бенефициенти по различните програми, независимо от вида на финансиране, както и да подпомага своите членове в подготвянето на своите проектни предложения с помощта на експерти от общинската администрация или чрез създаването на дълготрайни партньорски взаимоотношения с местните инициативни групи по райони.

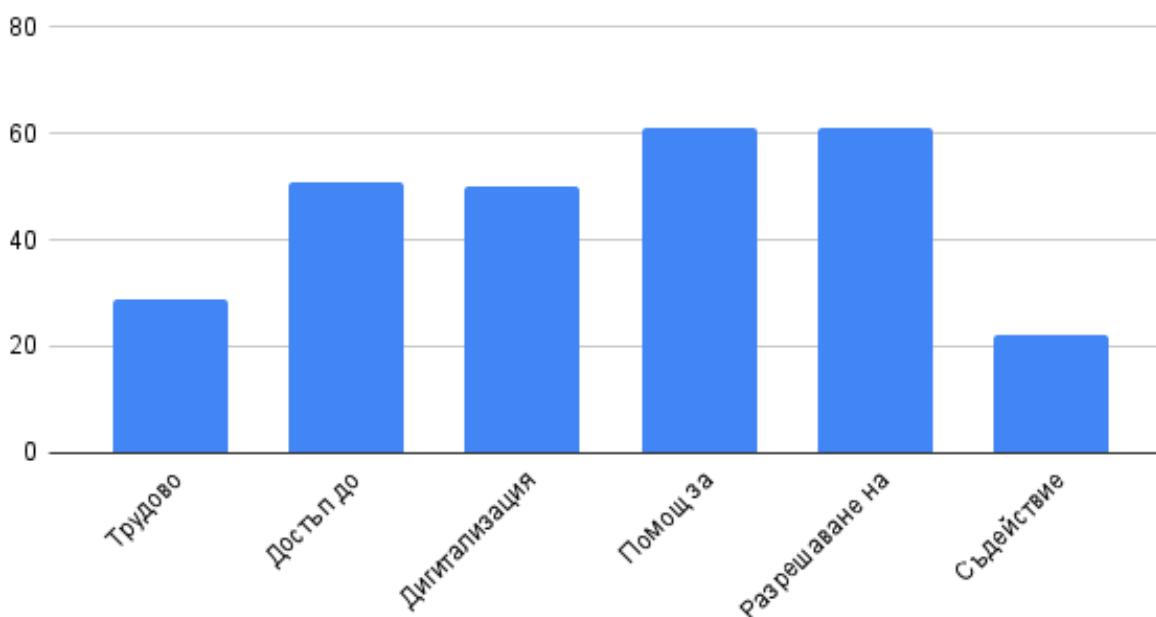

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece-Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.

Бизнес съветът би могъл да изгради ясни и прозрачни механизми, чрез формиране на постоянни работни групи, провеждане на срещи и информиране и обучение на целевите групи за това как да си взаимодействат и как да си поставят реалистични цели и очаквания към процеса на партньорство. Това ще гарантират не само активност на заинтересованите страни, но и устойчивост на процесите по сътрудничество.

10. В кои области би бил полезен Бизнес съветът при предоставяне на услуги и защита на Вашите интереси?

По отношение на отговорите на въпрос №10 представителите на цялата група смятат, че бизнес съветът ще бъде полезен при предоставяне на услуги и защита най-вече във връзка с помощ за създаване на партньорски отношения с местни и чуждестранни представители (60) и разрешаване на административни пречки и проблеми (60). 50 представители на цялата група предпочитат да им бъде оказана подкрепа по отношение на достъпа до финансиране, а 49 за дигитализация. На последно място се нареждат услуги свързани с трудово законодателство и трудово посредничество (30) и съдействию срещу административния произвол (21).

В контекста на получените отговори бизнес съветът може да си постави цели, като: улесняване на процесите по обучение и обмяна на опит с цел запознаване с нормативната уредба, създаване на взаимоотношения с администрациите за

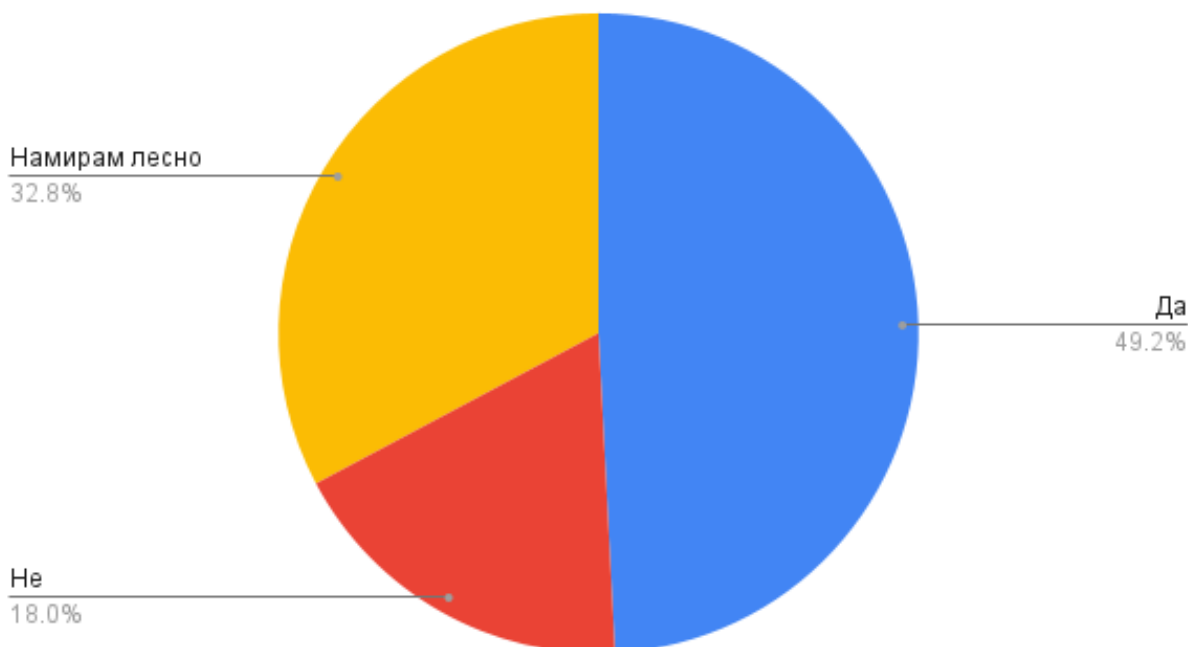

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.

минимализиране на административния произвол и съдействие от тяхна страна за решаване на пречки и проблеми от компетенциите им.

11. Изпитвате ли затруднение при намиране на работна ръка?

Според отговорите на въпрос №11 представителите на сектор Възобновяеми и енергийни източници в пограничните области Смолян, Благоевград, Кърджали и Хасково половината изпитват затруднение при намиране на работна ръка или 49.2%.

На второ място се нареждат анкетираните представители на целевите групи, които не намират работна ръка 32.8% намират лесно служители, но ги задържат изключително трудно, а само 18% не изпитват затруднения да намерят работна ръка.

От една страна гореописаните резултати могат да показват, че липсата на работна ръка за бизнеса е сред основните проблеми в приоритетните области. Този недостиг започва да се изостря все по-осезаемо и поради пандемията, а тенденцията за липса на квалифицирана работна ръка става едно от основните предизвикателства пред бизнеса. Затова бизнес съветът може да си постави за цел да инициира общ диалог с представителите на сектора, който трябва да каже от

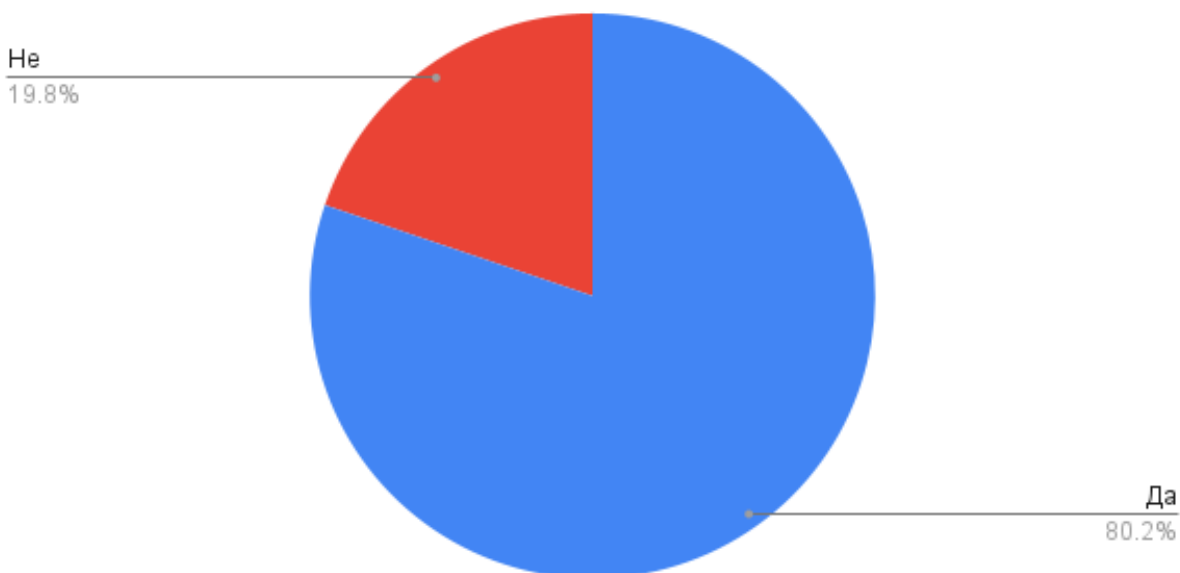
The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.

какви специалисти има нужда и съответно да ги изведе и сведе до знанието на съответните институции и/или ВУЗ-ове.

Необходимо и бизнес съветът да анализира конкрентената ситуация за сектора като предложи мерки за решаване на ситуацита с пазара на труда в приоритетните области. Това кореспондира и с трудностите за задържане на служителите в сферата.

12. Смятате ли, че чрез реализиране на партньорство с чуждестранни представители ще подобрите Вашия бизнес? Бихте ли предприели действия в тази посока?

От отговорите на въпрос №12 става ясно, че много голяма част от представителите на бизнеса смятат, че чрез реализиране на партньорство с чуждестранни представители биха подобрили своя сектор и биха предприели действия в тази посока (80.2%).

Останалите 19.8% от анкетираните са отговорили отрицателно и не биха искали да предприемат действия в посока партньорство с чуждестранни представители.

В контекста на горното и заявката за реализиране на партньорство от по-голямата част от анкетираните целеви групи, е важно да се спомене, че създаването на партньорство е дълъг и труден процес, който изисква партньорите да споделят ресурси и активи (време, знания и усилия).

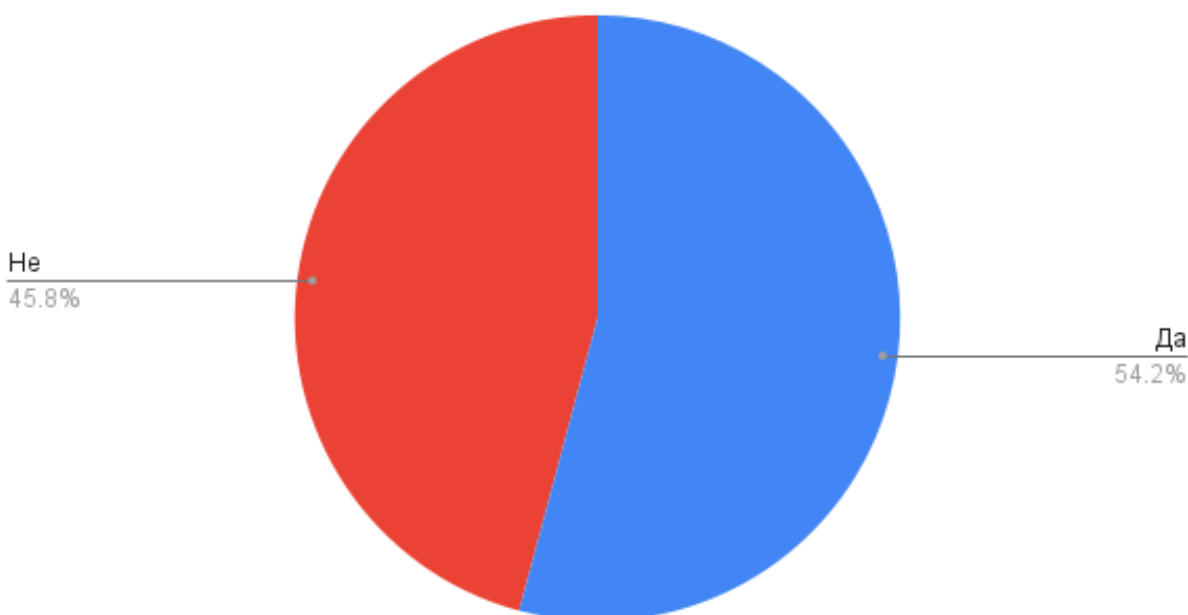

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.

По отношение на горния въпрос бизнес съветът ще се ангажира с конкретни действия, целящи: обединяване на лица от частния сектор с чуждестранни такива на принципа на равнопоставеността; съвместна работа по определяне и проследяване постигането на общи цели; надграждане и взаимно допълване на положителните страни и активи с цел по-силни партньорски отношения; работа с бизнес съвета в Гърция и др.

13. Бихте ли членували в Бизнес съвет, за да подпомогнете развитието на бизнеса в пограничните райони?

Според получените отговори на въпрос №13 54.2% от анкетираните представители на целевата група биха членували в Бизнес съвет с цел подпомагане развитието на бизнеса в пограничните райони, 45.8% не биха членували в такъв. Резултатите показват едно разделение на целевата група на две приблизително равни части.

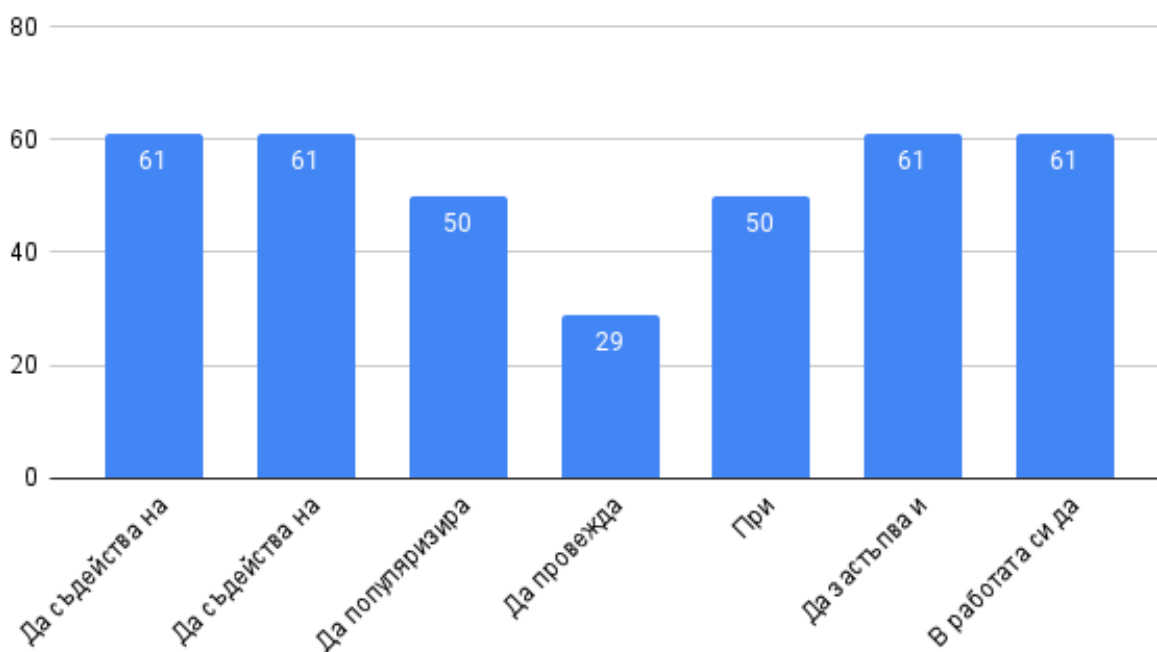
Причината за негативните отговори може да се търси в липсата на увереност, че може да има колаборация между институциите и бизнес съвет и неувереност, че има среда, в която различните участници биха работили заедно.

Бизнес съветът ще фокусира усилия да покаже, че такава колаборация е възможна, като използва възможността да покани представители на местните

власти да присъстват на заседанията му, което води до бърза чуваемост на проблемите и лична ангажираност за тяхното решаване.

Като цяло нагласите за включване в бизнес съвет са добри, но след формирането му същият трябва да цели промяна на нагласите на негативните мнение, защото именно участието в бизнес съвет би допринесло за развитието на сектора.

14. Каква очаквате да бъде ролята на бизнес съвета?

Този въпрос отново е с възможност за множествово маркиране. В отговорите на целевите групи, каква очакват да бъде ролята на бизнес съвета се открояват четири отговори с еднакъв брой маркирания (61), а именно: бизнес съветът да съдейства на бизнеса при решаване на текущи въпроси, да съдейства на бизнеса отнасяйки определени въпроси към ресорните институции, да се застъпва и защитава каузи за развитието на бизнеса на трансгранично ниво и в работата си да взаимодейства с конституираните бизнес съвети в Гърция.

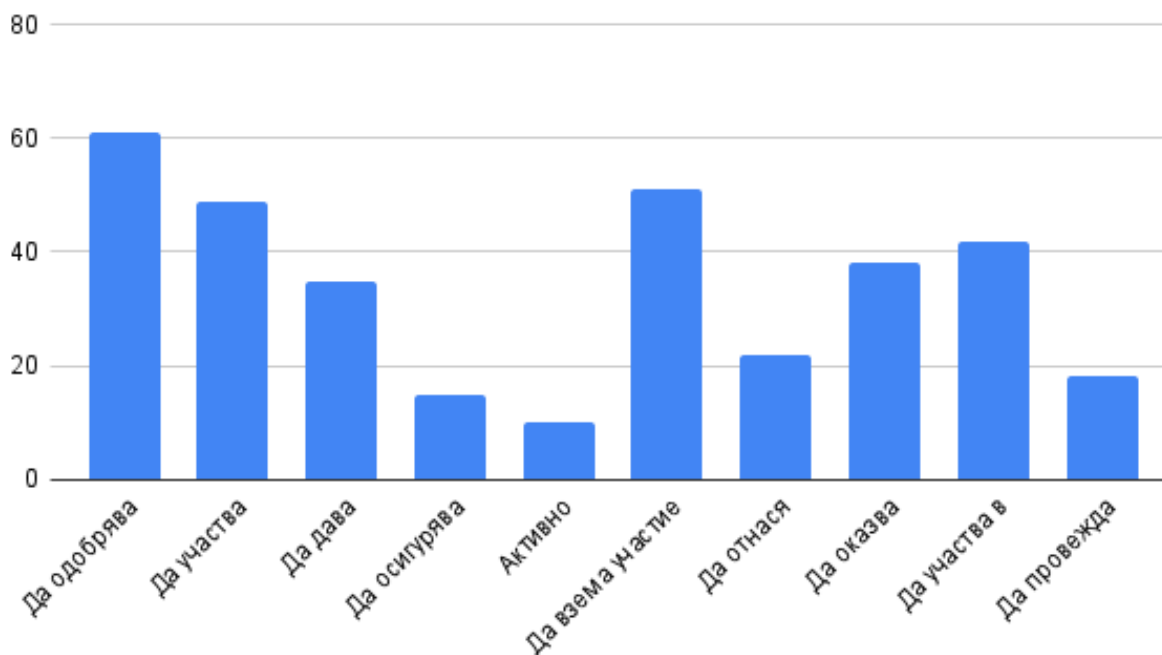
На следващата позиция с по 50 маркирани отговори анкетираните смятат, че бизнес съветът трябва да популяризира проблемите на бизнеса, когато е необходимо, чрез използване на средствата на масови медии и при необходимост да инициира промени в националната и местната нормативни уредби. Само 29

представители на целевата група считат, че съветът трябва редовно да провежда своите заседания.

Базирайки се на гореописаните резултати се отчита ясна тенденция, че целевите групи очакват от бизнес съвета да има широка ключова роля. В този ред на мисли представителите на бизнеса имат нужда от общност, която да стои зад гърба им при всякакви трудности, като ги подпомага адекватно за всяка кризисна ситуация, с която биха могли да се сблъскат.

15. Какви, според Вас, трябва да бъдат правомощията на бизнес съветите?

Резултатите от този въпрос с възможност за множествен отговор са следните: с най-много маркирания, се откроята функцията на бизнес съветът да одобрява стратегии за развитие на бизнес на местно ниво (60). Следват отговорите в низходящ ред: да взема участие при обсъжданията на общински бюджети на територията си на действие (52), да участва активно при разработването на областни и общински стратегически и планови документи (50), да участва в обмяна на опит и добри практики в трансграничния регион (41), да оказва административно съдействие на бизнеса в комуникацията му с институции по определени въпроси и проблеми (38), да дава становища по въпроси касаещи развитието на изнеса на местно ниво към компетентните институции (36), да отнася проблеми на бизнеса пред общинските съвети на територията на действие на съвета (21), да провежда

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.

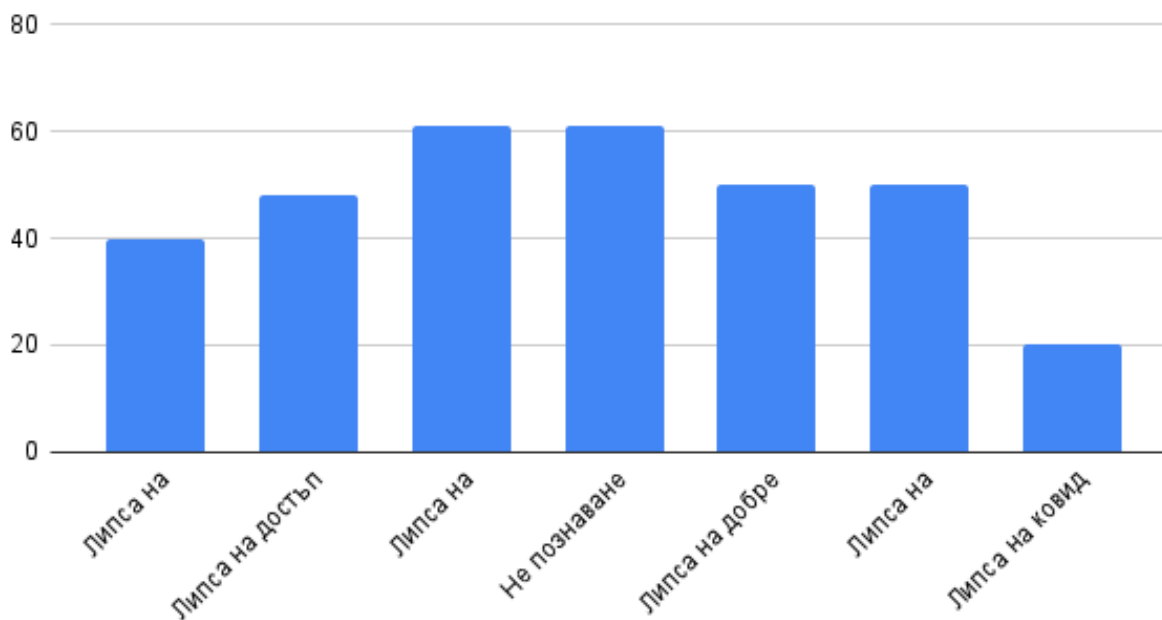

обучения, семинари, информационни събития за иновации и ноу-хау в бизнеса (18), да осигурява достъп до информация на своите членове и на представители на бизнеса по повод въпроси и проблеми, които бизнес съветът разглежда (15) и на последно място да си взаимодейства активно с обществените посредници (10).

Малкото представители на групата отговорили, че бизнес съветът трябва активно да взаимодейства с обществените посредници, може би се дължи на факта, че множество общини премахнаха своите обществени посредници, лансирайки „омбудсмана“ като нещо ненужно и архаично. Затова бизнес съветът би могъл да популяризира работата на омбудсмана сред своите членове, като инициира да бъдат избрани и назначени такива по общините на територията му.

Всички гореописани правомощия, които би имал бизнес съветът са възможни за изпълнение, като чрез изпълнението им представителите на сектора ще бъдат представени пред институциите, като ще работи целенасочено за тяхното подпомагане по различни теми.

16. Какви са основните предизвикателства и трудности, които срещат предприемачите и представителите на бизнеса във вашия регион?

Във връзка с отговорите получени на последния въпрос първите две позиции с еднакви резултати са за 4 от отговорите, както следва: с по 61 маркирания се

	<p>The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.</p>	
---	---	---

нареждат предизвикателствата пред сектора с липсата на индустриални зони и непознаване на инструментите на европейските фондове и програми, на втора позиция се нареждат трудностите по отношение на липсата на одбре изградена съпътстваща инфраструктура за бизнеса и липсата на одбра транспортна свързаност с по-големите индустриални центрове с по 50 маркирания. На трета позиция с 48 се нарежда липсата на достъп до финансиране следван от липсата на квалифицирана работна ръка 40, а на последно място с 20 остава липсата на ковид мерки за подпомагане на сектора.

Резултатите на получените отговори ни показват, че секторът изпитва затруднения в много и разнообразни направления, т.е. бизнес съветът трябва да обхване широк спектър от проблемни ситуации без да се да ограничава до конкретни такива и да оказва разнородна подкрепа в полза на сектор Възобновяеми и енергийни източници.

Във връзка с горното бизнес съветът ще има за цел да подпомага представителите на сектор по отношение на всички насрещни трудности, в т.ч. ще съдейства за организиране на обучения и насърчаване на ученето през целия живот за справяне с липсата на квалифицирана работна ръка. Ще се застъпва за представителите на сектора за пред институциите, чрез предложения на конкретни проекти, като същевременно би могъл да инициира срещи с различни ръководни лица за подобряване транспортната свързаност и/или друга инфраструктура необходима за развитието на конкретния сектор.

В допълнение към горното бизнес съветът ще предлага информационни материали и/или ще организира обучения с цел запознаване на целевите групи с инструментите на европейските фондове и програми, в т.ч. би могъл да покани лектори/експерти от общините или местните инициативни групи.

5. Изводи базирани на анкетното проучване касаещо сектор Възобновяеми и енергийни източници в областите Смолян, Кърджали, Хасково и Благоевград по отношение на конституирането на Бизнес съвет

Процесите на въздействие между представителите на бизнеса и институциите са сложни и многопластови. В рамките на проведеното анкетно проучване на нагласите за конституиране и включване на целевата група в бизнес съвет се открояват няколко основни акценти:

Акцент	Извод
--------	-------

	<p>The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.</p>	
---	---	---

<p>Недостатъчна информираност и липса на комуникационни канали на двете групи</p>	<p>Този акцент се отнася както за представителите на бизнеса, така и за представителите на администрацията в различните институции. Създаването и функционирането на бизнес съвет ще спомогне за осъществяването на комуникация между двете групи, като по този начин всяка група ще бъде информирана по въпросите, които касаят нейната сфера на управление.</p>
<p>Слабо познаване на нормативната база, касаеща представителите на бизнеса</p>	<p>За съжаление представителите на приоритетния сектор Възобновяеми и енергийни източници нямат или имат слаби познания по отношение на нормативната база, която засяга тяхната работа. Затова функционирането на един бизнес съвет би спомогнало за идентифициране на конкретните нужди и евентуално за обучение по конкретни теми и/или обмяна на опит с партньорски организации.</p>
<p>Не се конституират бизнес съвети и/или други с такава насоченост</p>	<p>Масовата практика както в изследваните територии, така и на територията на цялата страна показва, че липсва желание за участие в подобен вид организации от страна на представителите на бизнеса. Поради това тяхното включване в подобни инициативи е свързано с много гъвкавост от страна на експерти и/или организации. От друга страна именно членуването в подобни сдружения би довело до подобряване на бизнес климата в различните сектори.</p>

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.

Очакванията на бизнеса по отношение на съдействие от страна на институциите не са в правомощията им	Липсва ясна представа от страна на представителите на бизнеса за функциите на различните институции и към кого трябва да отнасят своите проблеми.
---	---

6. Заключение

Създаването на бизнес съвет има за цел да подобри бизнес климата, като взаимодейства с всички заинтересовани лица в процеса за развитието на сектора. Бизнес съветът ще се ръководи изцяло от желанието за изграждане на условия за коректни пазарни отношения, утвърждаване на трайни партньорски връзки в трансграничния регион, взаимодействие с институции и съобразяване с изискванията на добрите европейски практики за развитие.

Бизнес съветът ще осигури консултантски, информационни и други видове услуги на фирмите/предприятията членуващи в него. Членовете на управителния съвет ще са готови да направят проучване по всеки възникнал делови въпрос и да предприемат съответните законосъобразни действия, за да защитят интересите на обединените в бизнес съвета представители на бизнеса.

	The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.	
---	--	---